

Relació amb el IEC empobrida

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Ramon d'Alós-Moner i de Dou entrà el 1918 a la Secció Històrica del IEC i, des del 1923, en fou representant a la Unió Acadèmica Internacional. Però la seva relació amb el IEC va ser més estreta. El prestigiós estudiós va canalitzar-hi la seva vocació com a erudit i historiador durant 32 anys, des que va entrar-hi com a primer secretari redactor, el 1907, fins a la seva mort, el 1939, a 54 anys, quan ja en feia 19 que era secretari general. De principi del 1911 fins a l'estiu del 1913 va viure a Roma, però sense trencar-hi el seu lligam, perquè va treballar en un centre que el IEC havia ajudat a fundar, l'Escola Espanyola d'Arqueologia i Història.

Tenen pietat d'un cadàver

Umberto Eco (*El cementiri de Praga*) explica que el cadàver de Diana és traginat de l'una casa a l'altra, primer escales avall, "e di lì alla cloaca, a ogni gradino il cadavere batte il capo con un colpo sinistro": "i d'allà a la claveguera, a cada esglaó el cadàver es pica el cap amb un cop sinistre". Els lectors de la versió de Random House Mondadori-Carme Arenas no podran llegir res d'això perquè el fragment n'ha estat eliminat.

Un poll fora de lloc

Jordi Boixadós (*Àngels a l'andana*) diu que un personatge veu un poll de gavina al sostre d'un edifici. Impossible: ha de ser al teulat.

Empetiteixen els gegants

"Fer els gegants", diu el DIEC2, és només "fer el ridícul". Segons el *Diccionari de locucions i frases fetes* de Joan Martí i Castell i Joana Raspall, indica "donar-se importància", és a dir, fer el fatxenda. Segons l'Alcover-Moll, fer el taujà –com recollia el DIEC1– o el badoc. El GD62 entra tots aquests sentits, el del DIEC2 inclòs, i, a més, el de "plantar-se al davant dels altres".

Josep M. Espinàs reflexiona sobre la condició humana a partir de les opinions dels seus lectors

Josep Maria Espinàs (Barcelona, 1927) va publicar fa uns quaranta anys un article satíric sobre els fabulosos poders de la creu magnètica, acreditats per la publicitat, i va pensar que els fabricants li enviarien una carta de protesta, però no li'n van dir res. En canvi, va rebre la carta d'un lector que li demanava si li podia indicar on es podien comprar aquestes creus, atès que la seva dona es trobava molt malalta i a cap de les joieries de Ripoll ni de Vic que havia visitat no el van poder servir. L'endemà en va rebre una altra de semblant, la d'una lectora que també li demanava on podia trobar la creu. La lectora patia una depressió "total i progressiva", fins al punt de pensar si no seria millor acabar d'una vegada i descansar.

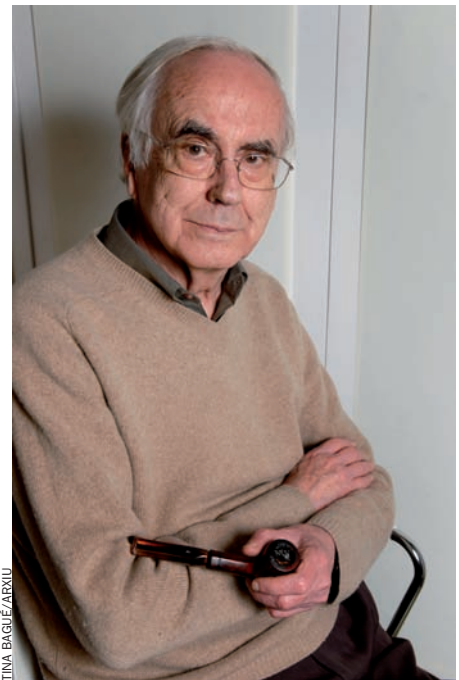
Quaranta anys després, l'articulista ha decidit d'explicar el cas, és a dir, relatar la història de com, contra el seu propòsit, es va convertir en venedor de creus magnètiques. I també ha decidit de reflexionar-hi, a més de comentar les consideracions dels dos lectors. La reflexió l'ha portat a aprendre una lliçó. La següent: "Comprar una creu magnètica –prendre qualsevol decisió absurda– és fer un acte de rebel·lia contra l'adversitat, és un gest de llibertat davant la dictadura del seny."

El relat del cas es titula "Ironia i esperances" i fa el número 3 d'un conjunt de 64 articles construïts de manera similar, és a dir, a partir de la veu dels lectors. El recull acaba de ser publicat per La Campana amb el títol *Entre els lectors i jo*.

Les cartes que Espinàs tria són ben variades i poden anar de la confessió íntima, com la d'una noia que li prega que l'ajudi a evitar que es mati –com?, adreçant-li quatre ratlles dins d'un article– al d'una persona que li demana diners, però la part majoritària és formada per les cartes que comenten continguts concrets dels articles, sigui des de la coincidència o des de la discrepància. També n'hi ha de lectors que expressen agraïment pels beneficis que un article ha pogut produir en el corresponsal, o pel fet d'haver parlat d'una persona famosa admirada. O bé que demanen que escrigui un article sobre un tema determinat. Dos grups més de cartes són formats pels lectors que veuen en l'articulista l'assessor sentimental i pels qui li escriuen per a mostrar-li admiració, per a animar-lo a continuar escrivint.

Espinàs no reproduïx pas la carta sencera, perquè tria els fragments que li semblen curiosos o interessants, dignes de comentar, encara que, a vegades, no constitueixin el tema principal de la carta. Com la d'una lectora que acaba amb aquesta frase: "Perdoni que li hagi escrit sense que vostè ho volgués."

El recull, comenta l'articulista a la introducció, és una prova de l'enriquiment que aporta la correspondència amb els lectors. "Sense els interrogants que m'han plantejat, sense les inquietuds personals que m'han confiat, i també sense les crítiques opinions sobre el que he escrit, jo m'hauria perdut molts estímuls per concretar algunes idees", hi diu. I tampoc hauria pogut escriure el llibre, una reflexió sobre la vida i la condició humana, amb el qual acaba d'enriquir la seva bibliografia.

TINA BAGUÉ/ARXIU

El nou llibre de Josep M. Espinàs, el recull d'articles *Entre els lectors i jo*, ha estat publicat per La Campana.

Lluís Bonada